

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

15.07.2022

Atzinums Nr. 4-03/13/2022

Par Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2046. gadam un Limbažu novada attīstības programmas 2022. – 2028. gadam Vides pārskatu

Vides pārskata izstrādātājs:

Limbažu novada pašvaldība, reģistrācijas Nr. 90009114631, adrese: Rīgas iela 16, Limbaži, Limbažu novads, LV – 4001, e-pasts: pasts@limbazunovads.lv.

Vides pārskata sagatavotāja:

SIA “55M” (turpmāk – Sagatavotāja), reģistrācijas Nr. 40203145148, adrese: “*Saulesēta*”, Prauliena, Praulienas pagasts, Madonas novads, LV – 4825, e-pasts: marites55@inbox.lv.

Plānošanas dokumenti:

Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. – 2046. gadam un Limbažu novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam

Limbažu novada pašvaldība 2022. gada 1. jūnijā Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2046. gadam (turpmāk – Stratēģija) un Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam (turpmāk – Attīstības programma) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums) precizēto Vides pārskatu. Stratēģiskais novērtējums Stratēģijai un Attīstības programmai piemērots ar Biroja 2021. gada 12. oktobra lēmumu Nr. 4–02/91 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”¹.

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23.⁵ panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par vides pārskatu, ņemot vērā vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai² – Birojam – ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

¹ Lēmums pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/lemumi>.

² Novērtējuma likuma 6. panta pirmā daļa.

Vides pārskatā nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu³. Biroja atzinums par Vides pārskatu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumenta apstiprināšanu.

I Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Stratēģijas un Attīstības programmas Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Plānošanas dokumentu galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Stratēģijas un Attīstības programmas un to ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar plānošanas dokumentu īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Limbažu novada Stratēģijā noteikta vīzija un stratēģiskie mērķi, kuru sasniegšanai izvirzītas ilgtermiņa un vidējā termiņa prioritātes, kuras savukārt detalizēti aprakstītas Attīstības programmā, nosakot katrai prioritātei rīcību virzienus un uzdevumus. Lai nodrošinātu plānošanas pēctecību, plānošanas dokumentu izstrādes gaitā izvērtētas un saskaņotas līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošo pašvaldību⁴ – Limbažu, Alojas un Salacgrīvas novadu ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas.
- 1.3. Stratēģijā izvirzīti četri stratēģiskie mērķi – “*SM1 Izglītots, radošs, inovatīvs, sabiedriski aktīvs un vesels iedzīvotājs (cilvēks)*”, “*SM2 Uzņēmējdarbību veicinoša vide (ekonomika)*”, “*SM3 Vides ilgtspējīga attīstība*” un “*SM4 Iekļaujoša un efektīva pārvaldība*”. Šo mērķu sasniegšanai izvirzītas četras ilgtermiņa prioritātes, kas vērstas uz cilvēkresursu attīstību un dzīves kvalitātes paaugstināšanu, uzņēmējdarbības attīstību, dabas kapitāla ilgtspējīgu apsaimniekošanu, efektīvu mobilitāti un sabiedrības pašiniciatīvas stiprināšanu. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, plānošanas dokumentu sabiedriskās apspriešanas laikā tika diskutēts par izvirzītajiem mērķiem un rīcībām, t.sk. atbildīgāku dabas resursu izmantošanu, saimniekošanas paradumu maiņu, gudrāku un ilgtspējīgāku vides publiskās un privātās infrastruktūras attīstību un pārvaldi, ciešāku sadarbību, saglabājot, uzturot un apsaimniekojot kultūras un dabas mantojumu, veicinot tā ilgtspējīgu un efektīvu izmantošanu tūrismā. Papildus tika piedāvāts īstenot risinājumus, kas veicina novada, it sevišķi Rīgas jūras līča piekrastes dabas kapitāla un ainavas pārdomātu izmantošanu.
- 1.4. Limbažu novada teritorijas telpiskās attīstības perspektīva ir veidota, lai sniegtu pašvaldībai ilgtspējīgas attīstības iespējas, nodrošinātu gan Limbažu novada pilsētu un ciemu, gan lauku teritorijas pilnvērtīgu funkcionēšanu, dažādas saimnieciskās darbības iespējas un kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem, labvēlīgu investīciju vidi uzņēmējiem ar modernu un videi draudzīgu satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru, saglabātu bagāto dabas un kultūrvēsturisko mantojumu.

³ Likuma 1. panta 7. punkts.

⁴ Atbilstoši likumā “*Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums*” noteiktajam sākot ar 2021. gada 1. jūliju Limbažu novada administratīvajā teritorijā ietilpst Limbažu, Salacgrīvas un Alojas novads.

- 1.5. Plānošanas dokumentiem nav paredzētas alternatīvas, līdz ar to Vides pārskatā ir novērtēta tikai “*nulles*” alternatīva, t.i., ja Stratēģija un Attīstības programma netiek izstrādātas, tādējādi tiek saglabāta esošā situācija.
- 1.6. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:
- 1.6.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.
- 1.6.2. Kā norādīts Vides pārskatā, izstrādājot plānošanas dokumentus, pašlaik kā vienīgā Stratēģijas un Attīstības programmas alternatīva apskatīta alternatīva, kad plānošanas dokumenti netiek izstrādāti.
- 1.6.3. Ņemot vērā, ka Vides pārskatā pēc būtības ir novērtēta tikai “*nulles*” alternatīva, t.i., ja Stratēģija un Attīstības programma netiek izstrādātas, Birojs sniedz skaidrojumu, ka iespējamo alternatīvu novērtējums nenozīmē, ka jānovērtē iespējamās alternatīvas plānošanas dokumentu izstrādei kā tādai, bet gan, ka vērtējamas ir alternatīvas veidiem un pasākumiem, ar kādiem noteiktajos attīstības virzienos varētu sasniegt plānošanas mērķus. Turklāt alternatīvos risinājumus nav nepieciešams izvērtēt pilnīgi katram pasākumam, bet gan tiem, kas saistīti ar būtisku ietekmi uz vidi. Vides pārskatā pašlaik vērtētā “*nulles*” alternatīva pēc būtības atbilst Noteikumu Nr. 157 8.3. punkta prasībai novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek īstenots, nevis plānošanas alternatīvas novērtējumam, kādu paredz Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts. Plānošanas dokumentu izstrādes gaitā tiek izstrādātas to vairākas redakcijas vai arī turpmākās attīstības scenāriji, gala variantā iestrādājot tikai tos risinājumus, kas novērtēti kā atbilstošākie. Stratēģiskā novērtējuma uzdevums ir šīs dažādās idejas un alternatīvas izgaismot un parādīt arī vides pārskatā, salīdzināt tās no vides ieguvumu viedokļa, pamatot, kādēļ tieši konkrētais pasākums izvēlēts kā pamatotākais. Biroja ieskatā plānošanas dokumentu izstrādātāji šajā gadījumā pilnībā nav izmantojuši tās iespējas, ko sniedz Stratēģiskais novērtējums.

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokumenti var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokumenti netiktu īstenoti

- 2.1. Saskaņā ar Vides pārskats norādīto, novada esošā vides stāvokļa raksturojumā izmantota jaunizveidotajā Limbažu novadā iekļauto pašvaldību plānošanas dokumentos un to vides pārskatos ietvertā informācija, kā arī publiski pieejamā informācija par novada teritorijas vides kvalitāti, dabas resursiem un vērtībām:
- 2.1.1. Limbažu novads ir daļa no starptautiski konkurētspējīgā Vidzemes plānošanas reģiona. Limbažu novadā ietilpst 14 pagasti (Ainažu, Alojās, Braslas, Brīvzemnieku, Katvaru, Liepupes, Limbažu, Pāles, Salacgrīvas, Skultes, Staiceles, Umurgas, Vidrižu, Viļķenes) un 5 pilsētas – Salacgrīva, Aloja, Ainaži, Staicele un Limbaži, kas ir novada administratīvais centrs.
- 2.1.2. Novada teritoriju šķērso blīvs autoceļu tīkls, t.sk. valsts galvenais autoceļš A1 “*Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži)*”/Eiropas autoceļš E67. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, šī autoceļa koridorā Latvijā, tostarp Limbažu novada teritorijā ir paredzēta pasīvās elektronisko sakaru infrastruktūras izveide, kas atbalstīs nepārtraukta 5G mobilo sakaru pārklājuma nodrošināšanu, kas veicinātu ilgtspējīgu mobilitāti, attīstītu inovācijas transporta jomā, kravu pārvadājumu loģistiku un uzlabotu satiksmes drošību. Raksturojot dzelzceļa infrastruktūru, Vides pārskatā

norādīts, ka šobrīd novada dienvidu daļā atrodas neliels dzelzceļa līnijas “Rīga – Skulte” posms, taču perspektīvā Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas “Rail Baltica” projekta īstenošanas rezultātā Limbažu novada teritorijas rietumu daļu visā tā garumā ziemeļu – dienvidu virzienā šķērsos ātrgaitas dzelzceļa līnija.

- 2.1.3. Aptuveni 56% no Limbažu novada teritorijas aizņem meži, 29% – lauksaimniecībā izmantojamā zeme, 5% – purvi, 3% – ūdeņi. Vides pārskatā apkopota informācija par novada dabas resursiem, tostarp derīgo izrakteņu (smilts, smilts-grants, kūdra) atradnēm un to pašreizējo izmantošanu. Novada specializācija ir pārtikas rūpniecība, lauksaimniecība, mežistrāde, kokapstrāde, transports un kravu pārvadājumi, derīgo izrakteņu ieguve, tūrisms.
- 2.1.4. Virszemes ūdensobjektu kvalitātes raksturojumā cita starpā norādīts, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumu Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” 2.1. pielikumu “*Prioritārie zivju ūdeņi. Upes un upju posmi, kas noteikti par prioritāriem lašveidīgo zivju ūdeņiem*” Limbažu novadā ir upes/to posmi, kuri noteikti par prioritāriem lašveidīgo zivju ūdeņiem – Pēterupe, Jaunupe, Korģe (posmā no Korģenes līdz grīvai), Salaca (posmā no Iģes grīvas līdz grīvai), Svētupe (posmā no Pāles līdz grīvai) un Vitrupe (posmā no Ķirbižiem līdz grīvai). Limbažu novads rietumos robežojas ar Rīgas jūras līča piekrasti (robežas garums aptuveni 61,9 km).
- 2.1.5. Novada teritorijā atrodas piecas oficiālās peldvietas – Skultes pludmale (peldvieta “*Vārzas*”), Limbažu Lielezera peldvieta, Tūjas pludmale, Salacgrīvas pludmale un Ainažu pludmale. Saskaņā ar sniegto informāciju, pieļaujamās mikrobioloģiskās kvalitātes normas šajās pludmalēs nav pārsniegtas.
- 2.1.6. Saskaņā ar Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plānu 2022. – 2027. gadam⁵, Limbažu novada teritorijā nav identificētas nacionālas nozīmes plūdu riska teritorijas; plūdu risks pastāv intensīvu nokrišņu un jūras vējuzplūdu gadījumā. Vides pārskatā norādīts, ka klimata pārmaiņu ietekmē palielinās jūras vējuzplūdu risks, apdraudot novada teritoriju piekrastes kāpu zonā, upju ieteku un piejūras ezeru tuvumā, kā arī palielinās krasta ģeoloģisko procesu intensitāte Rīgas jūras līča piekrastē, tostarp krasta erozijas risks, kas ir izteikti novērojams Vitrupē līdz Ķurmragam un Tūjā.
- 2.1.7. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā *OZOLS* pieejamo informāciju Limbažu novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, t.sk. Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas *Natura 2000* – dabas parks “*Salacas ieleja*” un dabas liegumi “*Randu pļavas*”, “*Vitrupe ieleja*”, “*Vidzemes akmeņainā jūrmala*”, “*Ungurpils meži*”, “*Dziļezers un Riebezers*”, “*Dūņezers*”, “*Maizezers*”, “*Purgaiļu purvs*”, “*Augstroze*”, “*Klagatu purvs*”, “*Niedrāju – Pilkas purvs*”, “*Laugas purvs*”, “*Liellais un Pemes purvs*”, “*Lielpurvs*”, “*Dzerves purvs*”, “*Kalna purvs*”, “*Liellais purvs*”, “*Mērnieku dumbrāji*”, “*Ziemeļu purvi*” un “*Karateri*”. Novads robežojas ar aizsargājamām jūras teritorijām “*Vitrupe – Tūja*” un “*Ainaži – Salacgrīva*”, iepretīm Limbažu novadam noteikta aizsargājamā jūras teritorija “*Selga uz rietumiem no Tūjas*”. Vides pārskatā apkopota informācija arī par citām aizsargājamām dabas vērtībām novada teritorijā.
- 2.1.8. Vides pārskatā ietverta informācija par ainaviskajām vērtībām novada teritorijā, kā arī to kvalitāti ietekmējošiem faktoriem, t.sk. jaunveidojamo zemes vienību minimālās platības, meža fragmentācija jaunu ceļu būvniecības gadījumā, īpašumu

⁵ Dokuments pieejams: VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” tīmekļa vietnē <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>.

apsaimniekošana (lauksaimniecība, mežsaimniecība, ražošana, būvniecība).

- 2.1.9. Raksturojot gaisa kvalitāti novada teritorijā, norādīts, ka galvenie stacionārie gaisa piesārņojošo vielu emisiju avoti Limbažu novadā ir siltumapgādes uzņēmumi, individuālas apkures iekārtas, ražošanas un pārstrādes uzņēmumi, degvielas uzpildes stacijas un Salacgrīvas osta. Vides pārskatā, atsaucoties uz VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” datiem, norādīts, ka gaisu piesārņojošo vielu emisijas nepārsniedz noteiktos robežlielumus. Mobilo avotu emisijas veido tranzīta un vietējais autotransports, īpaši pa valsts nozīmes autoceļu “*A1 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži)*”, savukārt autoceļi ar smilts – grants segumu ir putekļu emisijas avots. Galvenie trokšņa avoti novada teritorijā ir ražošanas uzņēmumi, kokapstrādes uzņēmumi, tranzītielas apdzīvotajās vietās, valsts nozīmes autoceļš A1, perspektīvā – dzelzceļš (Rail Baltica līnija). Vides pārskatā ietverta informācija par Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 „*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” 2. pielikumā noteiktajiem vides trokšņa robežlielumiem.
- 2.1.10. Vides pārskatā raksturota ūdenssaimniecības sistēma novada teritorijā, sniedzot informāciju par centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas tīklu pieejamību, centralizētajā ūdensapgādē izmatotajām artēziskajām akām, atdzelžošanas iekārtām, inženiertīklu kopgarumu, notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm, kā arī īstenotajiem ūdenssaimniecības attīstības projektiem. Vides pārskatā norādīts, ka īpaša uzmanība jāpievērš piekrastes ciemu (Vārza, Tūja, Lembuži, Lāņi) centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu nodrošinājumam, kas šobrīd vērtējams kā nepietiekams. Lietus ūdeņu savākšana daļēji tiek nodrošināta Salacgrīvā, Ainažos, Tūjā, Korģenē, Liepupē, Svētciemā, Vecsalacā, Alojā, Viļķenē, Pālē, Umurgā un Lādezerā. Salacgrīvas notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs tiek attīrīti arī decentralizēti savāktie asenizācijas notekūdeņi. Vides pārskatā norādīts, ka novadā pakāpeniski tiek uzlabota ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu sistēma, pieslēdzot jaunus objektus. Kopumā notekūdeņu attīrīšanas ietaisēs attīrīto un vidē novadīto notekūdeņu kvalitāte atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, izņemot Viķu un Priedes ciemā.
- 2.1.11. Atkritumu apsaimniekošana novada teritorijā tiek īstenota atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem 2021. gada 23. decembra noteikumi Nr. 41 “*Atkritumu apsaimniekošanas noteikumi Limbažu novadā*”. Limbažu novads atrodas Ziemeļvidzemes sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionā un sadzīves atkritumus nogādā uz poligonu “*Daibe*”. Atkritumu savākšanu organizē SIA “*ZAOO*”. Limbažu novadā sadzīves šķiroto atkritumu savākšanas laukumi ir Limbažos, Alojā un Salacgrīvā un kompostēšanas laukums Limbažos. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, pašvaldība ar Latvijas Vides aizsardzības fonda atbalstu īsteno projektu “*Piekrastes apsaimniekošanas praktisko aktivitāšu realizēšana*”, lai savāktu un utilizētu atkritumus visā pludmales garumā, Salacgrīvas un Ainažu pludmalēs (peldvietās) atbrīvotu apaugumu un savāktu izskalotos augs, izvietotu jaunas atkritumu tvertnes pludmalēs un peldvietās.
- 2.1.12. Limbažu novadā ir identificētas 2 piesārņotas vietas (degvielas uzpildes stacija “*Lukoil*” Limbažu pilsētā un degvielas uzpildes stacija “*Linko Lat*” Salacgrīvā, piesārņojuma veids – naftas produkti un to ražošanas blakusprodukti) un 93 potenciāli piesārņotas vietas. Novada teritorijā ir konstatēta samērā plaša invazīvās sugas Sosnovska latvānis izplatība.
- 2.1.13. Raksturojot situāciju, ja plānošanas dokumenti netiek īstenoti, atzīmēts, ka tādejādi tiktu kavēta novada attīstība, cita starpā ietekmējot iedzīvotāju dzīves vides un uzņēmējdarbības vides kvalitāti, infrastruktūras attīstību, vides apsērsumu

integrēšanu saimnieciskajā darbībā (lauksaimniecība, mežsaimniecība, ražošana), pašvaldības un uzņēmēju sadarbību, iedzīvotāju izglītošanu vides jautājumos u.c. Aktuālākie risināmie jautājumi ir apbūves noteikumu izstrāde un ievērošanas kontrole, Rīgas jūras līča piekrastes un krasta kāpu aizsardzība no erozijas, antropogēnās slodzes samazināšana, regulējot apmeklētāju plūsmu un veidojot slodzi mazinošu infrastruktūru, degradēto un potenciāli piesārņoto/piesārņoto teritoriju sanācija un sakopšana, plūdu riska novērtēšana un samazināšana, vides ilgtspējīga apsaimniekošana, bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, novada teritorijas līdzsvarota un ilgtspējīga attīstība, gaisa kvalitātes uzlabošanas aspektā – atjaunojamo energoresursu īpatsvara palielināšana, transporta infrastruktūras uzlabošana.

2.2. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu Birojs konstatē:

2.2.1. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir iekļauta informācija par esošo vides stāvokli un galvenajiem ietekmes aspektiem, kas ir aktuāli Limbažu novadā un risināmi turpmākajā teritorijas attīstības plānošanā, tostarp izstrādājot un īstenojot Stratēģiju un Attīstības programmu. Savlaicīgi identificējot riskus, iespējams novērtēt, kā plānošanas dokumenti vides stāvokli var uzlabot, pasliktināt vai saglabāt esošajā stāvoklī. Tādēļ pozitīvi vērtējams tas, ka vides stāvokļa novērtējums iespēju robežās sasaistīts ar Vides pārskatā identificētajām vides problēmām.

2.2.2. Birojs rekomendē Vides pārskatā iekļaut aktuālāko informāciju par novada virszemes un pazemes ūdensobjektu stāvokli, tostarp ūdensobjektiem, kuros pastāv risks nerasniegt labu kvalitāti⁶, kopskatā ar Gaujas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plānā 2022. – 2027. gadam paredzētajiem un Limbažu novada pašvaldībai (t.sk. pašvaldības zemju īpašniekiem) saistošajiem pasākumiem ūdens kvalitātes uzlabošanā un plūdu risku pārvaldībā un to integrāciju Stratēģijā un Attīstības programmā. Biroja ieskatā Vides pārskatā vērtīgi iekļaut informāciju (un tās analīzi), vai ar pašvaldības plānošanas dokumentos paredzētajiem risinājumiem un rīcībām vēlamo sasniedzamo mērķi (uzlabot, saglabāt, nepasliktināt) būtu iespējams sasniegt, īpaši to ūdensobjektu teritorijās, kurās pastāv risks nerasniegt izvirzītos vides kvalitātes mērķus. Šāds izvērtējums ļautu identificēt, kas jādara vēl papildus, iespējams, plānošanas reģiona vai politikas plānošanas dokumentu līmenī.

3. **Ar plānošanas dokumentiem saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlētā risinājuma pamatojums**

3.1. Plānošanas dokumentu īstenošanas būtiskāko ietekmju novērtējums veikts vidēja termiņa prioritāšu līmenī, ņemot vērā šajā teritorijas attīstības plānošanas posmā zināmos uzdevumus un projektus:

3.1.1. Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, prioritāte “*VTPI Kvalitatīvi publiskie pasākumi*” nav tieši saistīta ar vides aizsardzības jomu, taču atsevišķu tajā iekļauto uzdevumu īstenošana var veicināt vides mērķu sasniegšanu, piemēram, 1.1.4. uzdevums, kas paredz nodrošināt sporta un aktīvās atpūtas pakalpojumu pieejamību, uzlabot un attīstīt infrastruktūru un aprīkojumu, kā arī 1.2.2. uzdevumā plānotā kultūras iestāžu infrastruktūras pilnveidošana un attīstīšana. Vides pārskatā akcentēts šo uzdevumu īstenošanā ievērot zaļā iepirkuma principus, energoefektīvu

⁶ Atbilstoši Ministru kabineta 2011. gada 31. maija noteikumiem Nr. 418 “*Noteikumi par riska ūdensobjektiem*” Limbažu novadā ir noteikti ūdensobjekti, kuros pastāv risks nerasniegt labu virszemes ūdeņu stāvokli.

būvniecību, kā arī elektromobilitātes tehnoloģijas.

3.1.2. Prioritātes “*VTP2 Atbalsts uzņēmējdarbības attīstībai*” rīcību virziens RV2.1. ir vērsts uz uzņēmējdarbības attīstību, veicinot pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību, izveidojot un attīstot atbilstošu tehnisko infrastruktūru, tostarp atjaunotajās degradētas teritorijās. Īso pārtikas aprites ķēžu attīstību veicinās jauna tirgus laukuma izbūve Alojā. Kopumā rīcības virzienam paredzama pozitīva ietekme uz vidi un novada sociāli ekonomisko stāvokli. Rīcību virziens RV2.2. vērsts uz tūrisma jomas atbalstīšanu un esošās infrastruktūras sakārtošanu, tostarp pludmaļu labiekārtošanu, autostāvvietu izbūvi, esošo tūrisma taku atjaunošanu, informācijas stendu un norāžu izveidi, apskates objektu un kultūrvēsturisko objektu labiekārtošanu, kas ļaus efektīvi organizēt tūristu plūsmu un mazinās slodzi uz vidi. Plānotā kempinga, laivu bāzes, pārceltuves un velotaku izveide piesaistīs tūristus labiekārtotā infrastruktūrā. Negatīvi ietekmes aspekti saistīti ar to, ka jebkura jauna infrastruktūra rada paliekošas izmaiņas dabiskajā vidē, taču plānoto pasākumu īstenošanai sagaidāmi rezultatīvi rādītāji rekreācijas slodzes uz vidi mazināšanai. Vides pārskatā rekomendēts Attīstības programmā iekļaut specifisku tūrisma, rekreācijas un vides izziņas attīstības redzējumu un atbilstošas rīcības novada piekrastes teritorijai. Nepieciešams plānot arī atbilstošas tūrisma pārvaldības rīcības ilgtermiņā piekrastes zonai. Rīcības virzienā RV2.4. paredzētās ostas un piekrastes infrastruktūras un alternatīvās enerģijas attīstības ietvaros plānots pārbūvēt Salacgrīvas un Kuivižu molus, atjaunot Ainažu un Tūjas molus, attīstīt jahtu ostu infrastruktūru, kā arī veicināt Salacgrīvas ostas priekšostas attīstību. Vides pārskatā norādīts, ka esošo molu atjaunošana stiprinās novada kultūrvēsturisko vērtību un tūrisma piedāvājumu, pretējā gadījumā šie objekti tiks pakļauti degradācijai. Jahtu ostas ļaus attīstīt jaunu tūrisma virzienu, līdz ar to veicinot piekrastes teritoriju ekonomisko, kultūras un dabas vides attīstību. Tai pat laikā jahtu piestātnes jūras piekrastē var radīt būtisku ietekmi uz vidi gan atbilstošas infrastruktūras izbūvēšanas laikā, gan ekspluatācijas laikā, radot papildus antropogēno slodzi ūdens objektiem, t.sk. jūras akvatorijas piesārņojumu, krasta erozijas risku. Vides pārskatā norādīts, ka rīcību virzienā RV2.4. paredzēto darbību īstenošanai jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums vai ietekmes uz vidi novērtējums Novērtējuma likuma noteiktajā kārtībā⁷. Saskaņā ar Attīstības programmas Rīcību plānā ietverto informāciju, pasākums alternatīvās enerģijas attīstības veicināšanai saistīts ar iespējamo pašvaldības līdzdarbību atkrastes vēja parku izpētes/būvniecības procesā izpētes zonā E5⁸ potenciāli nepieciešamās tehniskās bāzes nodrošināšanai novada ostu teritorijās.

3.1.3. Prioritātes “*VTP3 Kvalitatīva infrastruktūra un atbildīga dabas resursu izmantošana un saglabāšana*” rīcību virzienā RV3.1. paredzēts rekonstruēt un atjaunot esošos infrastruktūras objektus – pašvaldības autoceļus, tiltus, stāvlaukumus, ielas pilsētās, valsts galvenā autoceļa A1 posmu Salacgrīvas pilsētā, kā arī īstenot ūdenssaimniecības attīstības projektus, siltumtrašu rekonstrukciju un siltumtīklu paplašināšanu. Ceļu infrastruktūras atjaunošanas darbu laikā ietekme uz vidi (troksnis, emisijas gaisā, iespējams ūdens objektu īslaicīgs piesārņojums ar

⁷ Saskaņā ar Biroja rīcībā esošo informāciju, Salacgrīvas ostas un priekšostas rekonstrukcijai, ieskaitot akvatorijas padziļināšanu līdz atz. -7.00 m jau ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums un Birojs 2015. gada 18. decembrī ir izdevis atzinumu Nr. 13 “*Par Salacgrīvas ostas un priekšostas pārbūves ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (pieejams: <https://www.vpvb.gov.lv/lv/media/2838/download>).

⁸ Jūras plānojums Latvijas Republikas iekšējiem jūras ūdeņiem, teritoriālajai jūrai un ekskluzīvās ekonomiskās zonas ūdeņiem (apstiprināts ar Ministru kabineta 2019. gada 21. maija rīkojumu Nr. 232, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/306969-par-juras-planojumu-latvijas-republikas-ieksejiem-juras-udeniem-teritorialajai-jurai-un-ekskluzivas-ekonomiskas-zonas>).

smilts daļiņām tiltu atjaunošanas darbu laikā) vērtējama kā īslaicīgi negatīva, nebūtiska. Kopumā kvalitatīva transporta infrastruktūra mazinās siltumnīcefekta gāzu emisijas un sekmēs klimata noturību, mazinās resursu patēriņu un vides (augšnes, grunts, ūdens, gaisa) piesārņojumu, palielinās mobilitāti un tās drošību. Ūdenssaimniecības attīstības projektu ieviešana, esošo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija un jaunu būvniecība, īpaši apdzīvotās vietās, kur līdz šim nav pieejama pilnvērtīga centralizēta notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēma, sekmēs virszemes un pazemes ūdeņu, kā arī Rīgas jūras līča ūdens kvalitātes uzlabošanu. Plānošanas dokumenti paredz Salacgrīvas notekūdeņu attīrīšanas iekārtu rekonstrukciju, mikrofiltrācijas iekārtu uzstādīšanu un niedru lauka rekonstrukciju, lai sasniegtu likumdošanā noteiktos vides kvalitātes mērķus. Vides pārskatā atzīmēts, ka kvalitatīva notekūdeņu attīrīšana un aptverošākas notekūdeņu savākšanas sistēmas izveide uzlabos esošo ūdens kvalitāti ūdens objektos un Rīgas jūras līcī, samazinās arī pazemes ūdens kvalitāti apdraudošos punktveida piesārņojuma avotus (izsmēlamās kanalizācijas bedres, nelegālās notekūdeņu noplūdes). Plānotā siltumtrašu rekonstrukcija būtiski samazinās siltuma zudumus, kurināmā apjomu, gaisu piesārņojošo vielu emisijas un siltumenerģijas izmaksas. Jaunu objektu pieslēgšana centralizētai siltumapgādei samazinās punktveida piesārņojuma avotu skaitu. Rīcību virzienā RV3.2. paredzēti pasākumi dabas resursu saglabāšanai, atjaunošanai un ilgtspējīgai izmantošanai, kā arī atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai un plūdu risku mazināšanai. Pašvaldība sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi paredzējusi izstrādāt īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānus un ieviest to apsaimniekošanas pasākumus. Rīgas jūras līča piekrastes teritorijā plānoti jauni infrastruktūras objekti, t.sk. noejas pie jūras, labiekārtotas teritorijas un sakārtoti pievedceļi, kas mazinās pieaugošās apmeklētāju plūsmas slodzi uz dabas ekosistēmām, tostarp vides piesārņojuma riskus (WC, atkritumu tvertnes un konteineri), nelegālu noeju, stāvlaukumu, telts vietu veidošanos piekrastēs teritorijā. Vides pārskatā atzīmēts, ka dabas teritoriju ilgtspējīga apsaimniekošana veicinās sabiedrības izpratni par dabas kapitāla vērtību un nozīmi. Nozīmīgu ietekmi uz vidi var dot dabisko piekrastes un iekšzemes pļavu saglabāšana, kuru platības pēdējās desmitgadēs strauji samazinās. Vides pārskatā rekomendēts Attīstības programmā ietvert rīcības piekrastes ainavas saglabāšanai, kāpu un krastu aizsardzībai pret rekreācijas pārslodzi, kā arī jūras viļņu un vēja eroziju, plūdu riska teritoriju aizsardzību. Attīstības programmā paredzētie pasākumi plūdu draudu risku mazināšanai ir saistīti ar esošo lietus ūdeņu savākšanas sistēmu rekonstrukciju/jaunu izbūvi apdzīvotajās vietās. Lai mazinātu lauksaimniecības un mežsaimniecības zemju pārplūšanu, plānots rekonstruēt un veidot jaunas meliorācijas sistēmas pašvaldības zemēs. Vides pārskatā rekomendēts Attīstības programmas Rīcību un Investīciju plānos paredzēt pasākumus invazīvo augu un dzīvnieku sugu pārņemto teritoriju mazināšanai, kas uzlabos dzīves telpu vietējām sugām, kā arī mežu, mitrāju un purvu ilgtspējīgai apsaimniekošanai, kas atstās ievērojamu pozitīvu ietekmi ilgtermiņā. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam, novada ziemeļu daļā ir vairāki purvi, kuros plānošanas dokumentu ieviešanas laikā būs nepieciešama rekultivācija, tādēļ rekomendēts plānot rīcības arī šajā jomā. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanas ietvaros paredzēts izveidot papildus šķirotu atkritumu laukumus un izvietot šķirotu atkritumu konteinerus, kas samazinās sadzīves atkritumu poligonā noglabājamo atkritumu daudzumu un atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Rīcību virziena RV3.3. ietvaros paredzēts uzlabot pašvaldības īpašumā esošā dzīvojamā fonda kvalitāti, kā arī veicināt jauna dzīvojamā fonda attīstību. Pasākumu realizācijas pozitīvie aspekti vērsti uz energoefektivitātes palielināšanos (arī rīcību virziens RV3.5.), virszemes un pazemes punktveida piesārņojuma avotu (sadzīves atkritumi,

notekūdeņu noplūde) mazināšanu vai likvidēšanu. Rīcību virzienā RV3.4. paredzēti mobilitātes attīstības pasākumi, tostarp ielu apgaismojuma rekonstrukcija un izbūve, sabiedriskā transporta risinājumu modernizēšana, veloceliņu un gājēju ietvju attīstība. Šī rīcību virziena ietvaros izskatīta alternatīva pielāgot esošo infrastruktūru gājējiem un velobraucējiem, kas drošības ziņā vērtēta negatīvi pretēji jaunu ietvju/veloceliņu izbūvei. Vides pārskatā rekomendēts mobilitātes sadaļā iekļaut pasākumus ūdens ceļu mobilitātes attīstībai ne vien rekreācijas mērķiem, bet arī pārvietošanās funkcijas uzlabošanai, piemēram, upju pārceltuvju izveide.

- 3.1.4. Prioritāte "*VTP4 Pieejamība un atklātība*" nav tieši saistīta ar vides aizsardzības jomu, tomēr plānotās rīcības sabiedrības drošības uzlabošanai publiskās vietās, uzstādot videonovērošanas kameras, var sniegt netiešu ietekmi uz vides stāvokli, konstatējot pārkāpumus vides jomā.
 - 3.1.5. Kopumā plānošanas dokumentu īstenošana atstās pozitīvu ietekmi uz novada un visa Vidzemes reģiona attīstību. Sagatavotājas vērtējumā Attīstības programmā vērā ņemama loma atvēlēta sabiedrības un pašvaldību darbinieku informēšanai, apmācībai, sekmējot novada, reģiona un nacionālo attīstības mērķu sasniegšanai. Īstenojot plānošanas dokumentus, tiks risinātas esošās vides problēmas. Vides pārskatā secināts, ka Stratēģijas un Attīstības programmas ieviešanas rezultātā nav paredzama negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Plānošanas dokumenti ir vērsti uz dabas vērtību un daudzveidības saglabāšanu, sabalansējot ar iedzīvotāju vajadzībām un novada attīstības mērķiem.
- 3.2. Kopumā Birojs secina, ka plānošanas dokumentu izstrādes Stratēģiskā novērtējuma laikā ir noteiktas un izvērtētas ar plānošanas dokumentiem paredzamās galvenās iespējamās ietekmes, ņemot vērā esošo vides stāvokli. Vienlaikus par plānotajiem risinājumiem Birojs sniedz piebildes:
 - 3.2.1. Stratēģijas telpiskās attīstības perspektīvā noteiktas prioritāti attīstāmās teritorijas, kas ir "*industriālās zonas jeb ražošanas attīstības teritorijas Limbažu pilsētā un atsevišķās vietās ap pilsētu, kā arī Salacgrīvā, Ainažos, Alojā, Staicelē un Skultē, kā arī teritorijās, kuru attīstību ietekmēs Eiropas standarta platuma dzelzceļa līnijas "Rail Baltica"*". Birojs vērs uzmanību, ka jebkāda industriālo teritoriju izveide tiešā dzīvojamo apbūves teritoriju tuvumā var radīt konfliktsituācijas starp atšķirīgi ieinteresētajām pusēm. Līdz ar to Birojs rekomendē turpmākajā Limbažu novada teritorijas attīstības plānošanā, izstrādājot novada teritorijas plānojumu, pievērst īpašu uzmanību industriālo zonu, esošās un plānotās transporta infrastruktūras, dzīvojamo zonu izvietojumam, ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās vides kvalitātes prasības (t.sk. gaisu piesārņojošo vielu emisijas, smakas, troksnis), lai neveidotos summārās ietekmes, kas pasliktinātu iedzīvotāju veselību un dzīves kvalitāti. Šī aspekta regulējums ir Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 "*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*" 147. punktā - "*plānojot jaunas vai paplašinot esošās dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, tās paredz vietās, kur autoceļu, dzelzceļu un lidlauku, kā arī piesārņojošo objektu ietekme nepārsniedz piesārņojuma robežlielumus, kas noteikti normatīvajos aktos vides aizsardzības jomā*". Tāpat svarīgi ir pārdomāti noteikt ne tikai šo teritoriju atrašanās vietas, bet arī teritorijas apbūves un izmantošanas noteikumos iestrādāt atbilstošas prasības iespējamās ietekmes novēršanai/mazināšanai, lai izpildītu normatīvajos aktos noteiktās prasības vides kvalitātes nodrošināšanā novada iedzīvotājiem.
 - 3.2.2. Plānošanas dokumentos paredzēta daudzveidīga Rīgas jūras līča piekrastes teritorijas attīstība. Vides pārskatā izteiktais apgalvojums, ka "*attīstības dokumentos nav plānota jaunu apbūve krasta kāpu zonā un piekrastē, kas sekmēs ainavas un*

piekrastes mežu saglabāšanu” ir pretrunīgs un ir precizējams. Stratēģijā ietvertās vadlīnijas dabas teritoriju un piekrastes teritorijas plānošanai un attīstībai paredz “*apbūves attīstību tūrisma un rekreācijas vajadzībām (atpūtas kompleksi, kempingi, labiekārtotas peldvietas, autostāvvietas), ņemot vērā vides aizsardzības un piekrastes saglabāšanas prasības*”. Savukārt vadlīnijas ūdeņu izmantošanai paredz “*piekrastes resursu un specifiskas sniegto priekšrocību izmantošana, attīstot raksturīgos uzņēmējdarbības veidus un infrastruktūru: ostas, rekreācijas kompleksu, zvejniecību, zivju pārstrādi*”. Birojs rekomendē turpmākajā teritorijas attīstības plānošanā (izstrādājot teritorijas plānojumu) detalizēti izsvērt konkrētus piekrastes teritorijas attīstības risinājumus, nosakot funkcionālās zonas un definējot teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus. Ievērojot Aizsargjoslu likuma 6. pantā noteikto Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslas izveides mērķi, šādā teritorijā ir aprobežota gan zemes dalīšana, gan apbūve (Aizsargjoslu likuma 36. panta pirmā un otrā daļa), kā arī nepieciešams nodrošināt risinājumus, kas samazina piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabā meža aizsargfunkcijas, novērš erozijas procesu attīstību, aizsargā piekrastes ainavas, nodrošina piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgstošu izmantošanu. Papildus šīs teritorijas turpmākajā attīstības un izmantošanas plānošanā jāņem vērā gan šajā atzinuma 2.2.2. punktā norādītais, jo piekrastes ūdensobjekts, ar kuru robežojas Limbažu novads, ir noteikts kā riska ūdensobjekts (pastāv risks nesasniegt labu ūdens kvalitāti), gan īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (tostarp aizsargājamo jūras teritoriju) izveidošanas mērķi, normatīvie akti, kas reglamentē to aizsardzības un izmantošanu, kā arī izstrādātie dabas aizsardzības plāni (Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā – ainavu ekoloģiskais plāns), gan novada pašreizējās un šajā Vides pārskatā identificētās vides problēmas, kas pastāv/potenciāli iespējamās un risināmas turpmākajā teritorijas attīstības plānošanā, gan pašreizējā piekrastes teritorijas izmantošana (tūrisms, rekreācija, ostu attīstība, apdzīvoto vietu attīstība, dažāda veida uzņēmējdarbība), inženiertehniskās infrastruktūras nodrošinājums. Ņemot vērā Stratēģijā definēto Rīgas jūras līča piekrastes teritoriju nozīmi Limbažu novada attīstībā, Birojs rekomendē, īstenojot plānošanas dokumentus, kā arī izstrādājot novada teritorijas plānojumu, pašvaldībai izstrādāt skaidru redzējumu piekrastes teritorijas attīstībai kā veselumam, sabalansējot vides aizsardzības, iedzīvotāju un viesu, uzņēmējdarbības attīstības intereses.

- 3.2.3. Birojs vērš uzmanību, ka plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi, tostarp Attīstības programmas Rīcību un Investīciju plānos konkrētie atbalstāmie projekti var būt saistīti ar objektiem, kuriem atbilstoši Novērtējuma likumā noteiktajam jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums un/vai ietekmes uz vidi novērtējums vai ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (*Natura 2000*) novērtējuma procedūra. Piemēram, papildus Vides pārskatā norādītajam ietekmes sākotnējais izvērtējums jāveic arī darbībām, kas saistītas ar ūdenssaimniecības sistēmu attīstības projektu īstenošanu, ražošanas un loģistikas teritoriju attīstību, tūrisma mītņu būvniecību, ja to apjomi sasniedz Novērtējuma likuma 2. pielikumā noteiktās robežvērtības, kā arī ēku un būvju būvniecību, pārbūvi, atjaunošanu un restaurāciju Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjoslā u.c.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

- 4.1. Vides pārskatā ir sniegti ieteikumi un rekomendācijas plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmes mazināšanai. Birojs secina, ka vairāki no plānošanas dokumentos paredzētajiem mērķiem, rīcībām un uzdevumiem tieši sasaucas ar pasākumiem, kas veicami negatīvās

ietekmes uz vidi mazināšanai, piemēram, transporta infrastruktūras uzlabošana, ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu pilnveidošana, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana. Vides pārskatā cita starpā norādīts, ka rīcībām šajos vides aspektos ir jābūt vērstām arī uz vides saglabāšanu un aizsardzību mazākos ciemos un apdzīvotās vietās, tostarp Rīgas jūras līča piekrastē esošajās, vienlaikus atzīmējot, ka Attīstības programmā paredzēts izstrādāt esošo ciemu attīstības plānus, tādējādi veicinot nepieciešamās infrastruktūras sakārtošanu, samazinot resursus un antropogēno slodzi uz vidi. Plānošanas dokumentos paredzēts veicināt labiekārtotu autostāvvietu, atpūtas vietu veidošanu un infrastruktūras uzlabošanu piekrastes teritorijās un tūrisma objektos, lai samazinātu antropogēno slodzi, piesārņojumu un ūdensobjektu krastu eroziju. Vides pārskatā vērsta uzmanība dabas aizsardzības interešu integrācijai tādās darbības jomās kā lauksaimniecība, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu ieguve, kūdras ieguve, tūrisms. Plānošanas dokumentos jāparedz pasākumi tipiskās Vidzemes ainavas saglabāšanai, mežu fragmentācijas mazināšanai. To īstenošanā jāņem vērā piejūras mežu ilgtspējīga attīstība, t.sk. nepieļaujot meža zemes transformēšanu par apbūves, ražošanas vai citas saimnieciskās izmantošanas teritorijām, nepaplašinot esošo ciemu vai rekreācijas teritorijas robežas uz piejūras mežu teritoriju vismaz 5 km platā joslā gar piekrasti.

- 4.2. Kopumā secināms, ka Vides pārskatā vispārīgi ir noteiktas un vērtētas iespējamās ietekmes uz vidi, kas saistītas ar plānošanas dokumentu īstenošanu, tā izstrādes gaitā ir meklēti principiālie risinājumi radīto ietekmju mazināšanai. Īstenojot Stratēģiju un Attīstības programmu, kā arī izstrādājot novada teritorijas plānojumu, jāņem vērā jau šajā Vides pārskatā identificētos esošos vides riskus un ieteikumus, kā arī Biroja šā atzinuma 2.2.2. un 3.2. punktā konstatētos būtiskākos vides aspektus, kuriem īpaši jāpievērš uzmanība, lai nepieļautu vides kvalitātes pasliktināšanos, bet sekmētu esošās situācijas uzlabošanu, it sevišķi Rīgas jūras līča piekrastes un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības kontekstā.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem.

Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam, plānošanas dokumentos nav paredzētas darbības, kuru īstenošanas rezultātā rastos tieša negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem vai īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, tostarp Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijām (*Natura 2000*). Vienlaikus atzīmēts, ka, īstenojot Attīstības programmā noteiktās rīcības transporta infrastruktūras jomā, kā arī īstenojot uzņēmējdarbības attīstības projektus, ietekmes varbūtība un būtiskums izvērtējams katra konkrētā projekta ietvaros normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Saskaņā ar Vides pārskatā norādīto, plānošanas dokumentu Stratēģiskā novērtējuma ietvaros nav identificētas būtiskas pārrobežu ietekmes. Ņemot vērā to, ka Limbažu novads robežojas ar Igaunijas Republiku, Birojs vērš uzmanību noslēgtajām starpvalstu saistībām ietekmes uz vidi novērtējuma pārrobežu kontekstā, t.i., 1991. gada 25. februāra Espo konvenciju “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā*”⁹ un 1997. gada 14. marta Līgumu starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu

⁹ Dokuments pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1211-konvencija-par-ietekmes-uz-vidi-novertejumu-parrobezu-konteksta-ineoficials-tulkojumsi>.

pārrobežu kontekstā, kas attiecas uz teritoriju 15 km zonā no Latvijas Republikas – Igaunijas Republikas robežas¹⁰.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Vides pārskatā ietverta informācija par Noteikumos Nr. 157 noteiktajām prasībām plānošanas dokumentu īstenošanas monitoringa veikšanai un monitoringa ziņojuma sagatavošanai

Birojs rekomendē Vides pārskata 13. nodaļā “*Pasākumi monitoringa nodrošināšanai*” iekļaut informāciju par būtiskākajiem parametriem/indikatoriem, kas izmantojami, lai konstatētu plānošanas dokumentu īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, Vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, tādejādi sasaistot Stratēģiskā novērtējuma prognozes ar reālo situāciju.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Plānošanas dokumentu un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli sabiedriskās apspriešanas laikā. Stratēģijas, Attīstības programmas un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika no 2021. gada 12. novembra līdz 2021. gada 17. decembrim. Paziņojums par sabiedriskās apspriešanas termiņiem un iespējām piedalīties apspriešanā, uzsākot sabiedrisko apspriešanu, ievietots Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv, Limbažu novada pašvaldības tīmekļvietnē: www.limbazi.lv, valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolatvija.lv, kā arī publicēts laikrakstā “*Limbažu Novada Ziņas*”.

Plānošanas dokumentu un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notika 2021. gada 13. decembrī plkst. 17:00 attālināti, izmantojot videokonferences platformu *Zoom*.

Vides pārskatā sniegta informācija par plānošanas dokumentu un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaitu. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja pilnā mērā izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentiem un Vides pārskatu. Komentāri par Vides pārskata projektu tika saņemti no Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas, Valsts vides dienesta Vidzemes reģionālās vides pārvaldes un Aizsardzības ministrijas. Saņemtie komentāri un atbildes uz tiem apkopotas Vides pārskata 3. pielikumā. Birojs secina, ka sabiedriskās apspriešanas laikā sniegtie ieteikumi un konsultāciju rezultāti kopumā ir ņemti vērā, pilnveidojot Vides pārskatu un plānošanas dokumentus.

Izvērtētā dokumentācija:

Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. – 2046. gadam un Limbažu novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam un to Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Aizsargjoslu likums.
2. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” V¹ nodaļa.
3. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants.
4. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants.
5. Likuma “*Par piesārņojumu*” II, IV, V nodaļa.

¹⁰ Dokuments pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/137-par-latvijas-republikas-valdibas-un-igauņas-republikas-valdibas-ligumu-par-ietekmes-uz-vidi-novertejumu-parrobezu-konteksta>.

6. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” V, VI, VII, VIII daļa.
7. Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumi Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti”.
8. Ministru kabineta 2014. gada 24. janvāra noteikumi Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”.
9. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumi Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.
10. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”.

Biroja viedoklis:

Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2046. gadam un Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam Vides pārskats atsevišķos aspektos ir precizējams/ papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus (skatīt šā atzinuma 2.2.2. un 3.2. punktus).

Pilnveidojot un īstenojot Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2022. – 2046. gadam un Limbažu novada attīstības programmu 2022.–2028. gadam, jāņem vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23.⁵ panta sestās un septītās daļas prasībām Birojs konstatē:

- 1. Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2046. gadam un Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām.**
- 2. Lai konstatētu Limbažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2046. gadam un Limbažu novada attīstības programmas 2022.–2028. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Limbažu novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2028. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.**

Limbažu novada pašvaldībām atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentos integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Tāpat jā sagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumentu pieņemšanu.

Direktora p.i.,

Direktora vietniece, Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja (paraksts*) Indra Kramzaka

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Ilze Lielvalode 67770813
ilze.lielvalode@vpvb.gov.lv

Atzinums nosūtīts:

1. Limbažu novada pašvaldībai: *E.Adresē*.
2. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldei: *E.Adresē*.